

Innst. S. nr. 205.

(1998-99)

Innstilling fra kontroll- og konstitusjonskomiteen om Riksrevisjonens melding om virksomheten i 1998.

Dokument nr. 2 (1998-99).

Til Stortinget.

1. SAMMENDRAG

1.1 Riksrevisjonens oppgaver

Riksrevisjonens oppgaver følger av Grunnlovens § 75 k, lov om statens revisjonsvesen av 8. februar 1918 og Stortingets instruksjer og vedtak. Den overordnede oppgaven er å føre kontroll med at statens midler brukes og forvaltes på en økonomisk forsvarlig måte og i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger.

Riksrevisjonen har bl.a. som oppgave å

- revidere statsregnskapet og innstille til Stortinget om desisjon (avgjørelse)
- revidere underordnede forvaltningsorganers regnskaper, statlig forretningsvirksomhet og statlige stiftelser og fond
- føre kontroll med forvaltningen av statens interesser i selskaper m.v.
- kontrollere at statlige midler blir brukt og forvaltet slik det er forutsatt i Stortingets vedtak
- informere Stortinget om større prinsipielle saker som Riksrevisjonen har behandlet

I tillegg til revisjons- og kontrolloppgavene gir Riksrevisjonen veiledning til forvaltningen i spørsmål som angår regnskap og økonomi.

Riksrevisjonen oversender Stortinget følgende dokumenter:

- Dokument nr. 1, antegnelser til statsregnskapet og enkelte andre saker
- Dokument nr. 2, melding om Riksrevisjonens virksomhet
- Dokument nr. 3, resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjoner og selskapskontrollen og enkelte andre saker

Aktuelle utviklingstrekk i forvaltningen

Gjennom mål- og resultatstyring er forvaltningens rammebetingelser gradvis blitt endret, noe som igjen har økt kravet til kritisk kontroll med bruken av bevilgningene og har økt behovet for forvaltningsrevisjon. Styringsmodellen er nedfelt i nytt økonomireglement for staten.

Det har pågått en rekke strukturelle omlegginger innen statlig økonomiforvaltning. Det er innført nye og mer avanserte og flere virksomheter har blitt egne regnskapsførere.

Finansdepartementets innføring av nytt sentralt statsregnskapssystem har blitt forsinket og kan ikke tas i bruk før i 1999.

1.2 Organisasjon og personale

Riksrevisjonens øverste ledelse er et kollegium bestående av fem stortingsoppnevnte riksrevisorer valgt for en periode av fire år.

I perioden 1. juli 1994 til 30. juni 1998 hadde kollegiet følgende sammensetning:

Leder: Bjarne Mørk-Eidem
Varamedlem: Åse Klundelien
Nestleder: Johan Buttedahl
Varamedlem: Inger Reistad
Medlem: Tore Haugen
Varamedlem: Otto Lyng
Medlem: Hanna Kvanmo
Varamedlem: Helga Haugen
Medlem: Rikard Olsvik
Varamedlem: Liv Stubberud (Liv Stubberud døde 16. september 1997)

Det nåværende kollegium er valgt for perioden 1. juli 1998 til 30. juni 2002 og har følgende sammensetning:

Leder: Bjarne Mørk-Eidem
 Varamedlem: Åse Klundelien
 Nestleder: Eivind Eckbo
 Varamedlem: Arve Lønnum
 Medlem: Tore Haugen
 Varamedlem: Eilef A Mæland
 Medlem: Helga Haugen
 Varamedlem: Johan Buttedahl
 Medlem: Brit Hoel
 Varamedlem: Nils Totland

Det er avholdt 11 kollegiemøter i 1998.

I tilknytning til arbeidet med ny strategisk plan for perioden 1999 – 2002 ble både den etablerte organisering, ressursbehov og ressursfordeling vurdert og det ble besluttet å videreføre den spesialiserte organisasjonsstrukturen. Det samme gjaldt gjeldende prinsipper for organisering av regnskapsrevisjonen.

En del revisorer vil få nye oppgaver og endre administrativ tilknytning i 1999 bl.a. med bakgrunn i at det i 1997 ble utviklet et system for strategisk ressursfordeling mellom regnskapsrevisjonsavdelingene basert på vesentlighet og risiko.

Fra 1. januar 1999 opprettes et internasjonalt sekretariat som skal ivareta koordineringen av etatens internasjonale virksomhet, samt at den tidligere Administrasjonsseksjonen blir delt i en økonomi- og driftsseksjon og en informasjons- og dokumentasjonsseksjon.

Fra 1. juli 1999 opprettes ytterligere en seksjon for revisjon av folketrygden. Det ble i forbindelse med at Riksrevisjonen overtok revisjonen av folketrygden fra 1. juli 1998, tatt forbehold om evt. behov for økte ressurser. Det er i strategisk plan lagt opp til at stillingsramme øker med 12 stillinger dersom ikke endringer i forvaltningen medfører nedbemanning på andre områder. Det er omfordelt ytterligere fem årsverk til forvaltningsrevisjon, dvs. at ca. 17 pst. av Riksrevisjonens samlede revisjonsressurser er brukt til forvaltningsrevisjon i 1998.

Gjeldende modell for organisering av revisorene utenfor Oslo vil bli videreført i neste planperiode, og det tas sikte på å samle revisorene færre steder ved ledighet. Utenfor Oslo er i dag revisorene samlokalisert i Bodø, Kristiansand, Hamar og Tønsberg, og det arbeides med samlokalisering i Bergen, Stavanger, Tromsø og Trondheim.

Det satses bevisst på å rekruttere medarbeidere med god formalkompetanse, og andelen medarbeidere med høyere utdanning har økt i forhold til 1997. Det satses også på kompetanseutvikling for medarbeiderne, og 23 personer fikk innvilget stipend til videreutdanning i 1998.

Det er utviklet en rekke interne kurs på aktuelle fagfelt.

Riksrevisjonens lederutviklingsprogram er videreført i 1998 og resultatet av evalueringen skal foreligge i 1999.

"Faglig forum" som ble etablert i 1997 har blitt videreført også i 1998 med ulike aktuelle temamøter.

Riksrevisjonen hadde for 1998 budsjettert med 445 stillinger. Ved årsskiftet var 421 stillinger besatt. 88 stillinger er lokalisert utenfor Oslo.

Det har vært en større turnover i 1998 enn på lenge, ca. 14 pst. Dette har medført betydelig ressursbruk på rekrutteringsarbeid, og bemanningssituasjonen har vært vanskelig i mange seksjoner. Flere erfarne medarbeidere har gått til privat revisjon, internrevisjoner i statlige virksomheter og kommune/fylkesrevisjon. Riksrevisjonen har i mange tilfeller ingen mulighet til å konkurrere lønnsmessig.

I 1998 er det derfor satt fokus på en rekke personalpolitiske områder: utprøving av nye verktøy i rekrutteringsprosessen, lokal lønnspolitikk og nytt opplegg for medarbeidersamtaler.

Med virkning fra 1. mai 1998 ble Riksrevisjonen tilbakeført til statens lønnsystem etter å ha hatt et eget lønnsystem i ca. seks år.

Kjønnsfordelingen totalt i Riksrevisjonen viser en liten overvekt av kvinner, med en kvinneandel på 51 pst. Kvinneandelen er imidlertid noe ulikt fordelt i de ulike avdelinger.

Målet i Handlingsplan for likestilling for perioden 1993-98 med ikke mindre enn 40 pst. i alle stillingsgruppene er nådd for alle stillingsgrupper med unntak av gruppen revisjonsråd/avdelingsledelse med en kvinneandel på 33,3 pst. og stillingsgruppen seniorrådgiver/rådgiver som har en kvinneandel på 31 pst.

Sykefraværet i Riksrevisjonen i 1998 var 5,1 pst. (5,4 pst. i 1997).

1.3 Aktiviteter

I strategisk plan for 1999-2002 er det lagt særlig vekt på faglige utfordringer og spørsmål knyttet til utvikling av kompetanse og metode innen Riksrevisjonens ulike arbeidsområder. Videre ble nåværende organisering og ressursfordeling vurdert, noe som resulterte i justeringer.

Nytt plan- og rapportsystem er vedtatt innført. Målet er en tettere oppfølging av revisjonsarbeidet og ressursbruken. Implementeringen av det nye plan- og rapportsystemet samt å utarbeide en IT-løsning vil fortsette i 1999.

I 1998 ble det i Riksrevisjonen etablert et internt informasjonsnett som også inkluderer de medarbeiderne som er lokalisert utenfor Oslo som igjen er knyttet opp til det sentrale informasjonsnettet for staten.

Det er i 1998 brukt betydelige ressurser på å utarbeide nye standarder og retningslinjer for revisjonsarbeidet. Formålet med revisjonsstandardene er å bidra til å gi begrepet "god revisjonsskikk i Riksrevisjonen" et innhold i samsvar med de krav Riksrevisjonen stiller til gjennomføring av revisjonen.

Når det gjelder annet revisjonsfaglig utviklingsarbeid er det etablert et prosjekt for å sikre at Riksrevisjonen på en effektiv måte skal få overført regnskapsdata fra reviderte virksomheter og regnskapsentraler elektronisk, samt at det er igangsatt arbeid med å vurdere framtidige dataanalyseverktøy til bruk i forvaltningsrevisjon og regnskapsrevisjon. Videre er det igangsatt et prosjekt for å vurdere elektronisk saksbehandlingssystem for regnskapsrevisjon (prosessorientert IT-revisjonsverktøy).

Arbeidet med en gjennomgang og vurdering av ny lov og instruks for Riksrevisjonen har pågått gjennom året. En utredning med forslag til ny lov og instruks ble sendt på intern høring i Riksrevisjonen den 4. juli 1998 med høringsfrist den 31. desember 1998. Det tas sikte på å sende et forslag på ekstern høring høsten 1999.

Revisjonsarbeidet

Revisjonsarbeidet er gjennomgående basert på en vurdering av risiko og vesentlighet, og revisjonen er søkt gjennomført på en mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte. Regnskapsrevisjonen omfatter statsregnskapet og 600 underliggende regnskaper. Videre blir det på flere forvaltningsområder avlagt en rekke "småregnskaper som medfører uforholdsmessig stor ressursbruk i forhold til den vesentlighet de har i statsregnskapet.

Regnskapsrevisjonen omfatter også syv nordiske institusjoner og 18 statlige stiftelser og en del fond.

Det har i 1998 vært arbeidet med 47 forvaltningsrevisjoner. Av disse er ni forvaltningsrevisjoner besluttet oversendt Stortinget som Dokument nr. 3-sak. To er avsluttet med rapporter i den nye administrative rapportserien. Seks er avsluttet etter foranalysen, og to hovedanalyser er avsluttet uten utarbeidelse av offisielle rapporter. Av de påbegynte forvaltningsrevisjoner videreføres 28 i 1999.

Selskapskontrollen omfatter 25 heleide og 26 deleide aksjeselskaper, 6 statsforetak og 12 virksomheter organisert ved særskilt lov. Resultatet av kontrollen rapporteres til Stortinget i Dokument nr. 3-serien.

Riksrevisjonen har hatt en god dialog med reviderte virksomheter og departementene om de sakene som har vært behandlet.

Riksrevisjonen informerer Stortinget om store og/eller prinsipielle saker som Riksrevisjonen har behandlet i den løpende regnskapsrevisjonen i tillegg til resultatet av forvaltningsrevisjon og selskapskontrollen.

Det er av betydning at også Stortinget anser de problemstillingene som belyses i forvaltningsrevisjonen som relevante. Riksrevisjonen vil derfor søke å ta hensyn til Stortingets eventuelle synspunkter når nye undersøkelser planlegges.

Riksrevisjonens antegnelser til statsregnskapet for 1997 framgår av Dokument nr. 1 (1998-99). Det ble tatt opp i alt 39 saker, hvorav 33 antegnelser og 6 saker til orientering fordelt på i alt 10 departementer.

10 enkeltsaker er oversendt Stortinget i 1998 i Dokument nr. 3-serien, jf. detaljert oversikt i Dokument nr. 2 (1998-99):

Stortinget sluttet seg i 1998 til et forslag fra Riksrevisjonen om å etablere en egen administrativ rapportserie for forvaltningsrevisjoner som ikke sendes Stortinget som egne saker, men er tilgjengelige for forvaltningen og andre interesserte. Kontroll- og konstitusjonskomiteen oversendes rapportene til informasjon. I 1998 er to saker presentert.

Andre aktiviteter

Riksrevisjonen har hatt som målsetting å ha et aktivt forhold til reviderte virksomheter, bl.a. som observatører og ved å gi veiledning. Ordningen med kontaktmøter mellom Riksrevisjonen og departementene/virksomhetene har vært videreført i 1998.

1.4 Internasjonalt samarbeid

Riksrevisjonen ser det internasjonale samarbeidet som viktig for den faglige utviklingen. Sentrale fora for den faglige utviklingen er riksrevisjonenes verdenssammenslutning – INTOSAI (The International Organisation of Supreme Audit Institutions) og den regionale organisasjonen for Europa – EUROSAI (The European Organisation of Supreme Audit Institutions).

Riksrevisjonen deltar som styremedlem i INTOSAI Governing Board og som medlem i INTOSAI Finance Committee og INTOSAI Working Group on Environmental Auditing. I 1998 sluttførte Riksrevisjonen et arbeid sammen med den kanadiske riksrevisjonen vedrørende utarbeidelse av retningslinjer for internasjonalt miljørevisjonssamarbeid. Det har vært utstrakt samarbeid med spesielt Danmark og Island og andre land i Europa om revisjon av internasjonale miljøavtaler/konvensjoner.

Stortinget samtykket den 29. oktober 1998 i at IDI (INTOSAI Development Initiative) etableres i Norge fra og med 1. januar 2001, jf. Dokument nr. 3:14 (1997-98) og Innst. S. nr. 8 (1998-99). Generalforsamlingen på XVI INCOSAI i Uruguay vedtok den 14. november 1998 en anbefaling om at IDI-sekretariatet overføres fra Canada til Norge.

Fullfinansiering av IDI-sekretariatets drift forutsettes å skje over bistandsbudsjettet, og Utenriksdepartementet har foreslått driftstilskudd, første gang for 1999, jf. St.prp. nr. 1 (1998-99), og Stortinget har sluttet seg til dette.

Riksrevisjonen har i 1998 gjennom OECD/SIGMA bidratt til to utviklingsprosjekter vedrørende Bulgarias og Albanias riksrevisjoner.

Nordisk revisjonssjefsmøte fant sted i København hvor det bl. a. ble vedtatt at innsatsen vedrørende landenes bilaterale bistand til de baltiske land skal koordineres, samt at et nytt reglement for revisjon av nordiske institusjoner og prosjekter ble godkjent.

Samarbeidsprosjektet med den litauiske riksrevisjonen som ble startet i 1997, ble avsluttet i 1998. Uten-

riksdepartementet har dekket kostnadene ved prosjektet.

NORAD inngikk høsten 1997 avtalen med Zambia om finansiell støtte til utvikling av landets riksrevisjon. Samarbeidsavtalen mellom den zambiske og den norske riksrevisjonen om gjennomføringen av prosjektet, ble undertegnet i 1998 og har en varighet på fire år.

I 1998 har Riksrevisjonen internasjonalt revidert EFTA (herunder ESA og EFTA Court), CERN og OECD. Revisjonen av de to sistnevnte ble avsluttet i 1998. Fra 1999 har Riksrevisjonen påtatt seg å delta i revisjonen av European Center for Medium Range Weather Forecasts og Council of Europe Social Development Fund.

Riksrevisjonen har deltatt i arbeidsgruppen for eksterne revisorer i internasjonale organisasjoner i Vest-Europa som har fortsatt sitt arbeid i 1998 og laget retningslinjer for revisjon av slike organisasjoner.

1.5 Budsjett og regnskap

Årsmeldingen inneholder en oversikt over Riksrevisjonens budsjett og regnskap for 1998. Regnskapet er revidert av statsautorisert revisor Finn Berg Jacobsen, som Stortingets presidentskap har oppnevnt som revisor. Revisjonsberetning er sendt Stortinget.

I forbindelse med komiteens behandling av saken ble riksrevisor Bjarne Mørk-Eiden invitert til høring i komiteen. Foruten Mørk-Eidem deltok revisjonsråd Bjørg Selås og ekspedisjonssjef i Forvaltningsavdelingen Therese Johnsen.

Komiteen mottok 30. april 1999 et brev fra Riksrevisjonen vedrørende Dokument nr. 2 (1998-99) - tilleggsorientering om miljørevisjon i Riksrevisjonen.

2. KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Inger Lise Husøy, Laila Kaland, lederen Jørgen Kosmo og Gunnar Skaug, fra Fremskrittspartiet, Carl I. Hagen og Vidar Kleppe, fra Kristelig Folkeparti, Odd Holten og Kari Økland, fra Høyre, Svein Ludvigsen, og fra Sosialistisk Venstreparti, Kristin Halvorsen, har gjennomgått Riksrevisjonens melding om virksomheten i 1998 og merket seg de aktuelle utviklingstrekk i forvaltningen som fremgår av meldingen. Komiteen har videre merket seg at det i 1998 har pågått en rekke strukturelle omlegginger innen statlig økonomiforvaltning, bl. a. gjennom igangsetting av flere privatiseringsprosesser.

Komiteen registrerer at det er innført nye og mer avanserte økonomisystemer, og at flere virksomheter har egne regnskapsførere. Komiteen har videre registrert at Finansdepartementets innføring av nytt statsregnskapssystem har blitt forsinket, og ikke vil bli tatt i bruk før i 1999.

Komiteen har merket seg at Riksrevisjonen bevisst har satset på å rekruttere medarbeidere med god formalkompetanse, og at andelen medarbeidere med høyere utdanning har økt i perioden. Komiteen registrerer ellers at Riksrevisjonen satser på opplæring innenfor ulike områder, deriblant opplæringstilbud om nytt økonomireglement. Komiteen konstaterer at det er større turnover i 1998 enn på lang tid, og at dette bl. a. har medført at bemanningssituasjonen har vært vanskelig i mange seksjoner.

Komiteen registrerer at strategisk plan for perioden 1999-2002 er vedtatt og at det her legges særlig vekt på faglige utfordringer og spørsmål knyttet til utvikling av kompetanse og metode innen Riksrevisjonens ulike arbeidsområder. Komiteen har ellers merket seg at det i 1998 har blitt vedtatt innført nytt plan- og rapporteringssystem, og at det har blitt etablert et internt informasjonsnett som også inkluderer medarbeidere som er lokalisert utenfor Oslo. Komiteen har merket seg at det er satset på bedret metodeutvikling og utviklingsarbeid i tilknytning til ulike datarelaterte systemer.

Komiteen viser til at arbeidet med ny lov og instruks for Riksrevisjonen har pågått gjennom året, og at det tas sikte på å sende ut forslag til ny lov og instruks til ekstern høring høsten 1999. Komiteen vil komme tilbake til Riksrevisjonens virksomhet i sin fulle bredde når disse forelegges Stortinget.

Når det gjelder revisjonsarbeidet konstaterer komiteen at dette gjennomgående bl. a. er søkt gjennomført på en mest mulig effektiv og hensiktsmessig måte. Komiteen har ellers merket seg i denne sammenheng at mange småregnskaper medfører uforholdsmessig stor ressursbruk i forhold til den vesentlighet de har i statsregnskapet. Komiteen vil i denne sammenheng understreke at dette også er et viktig arbeidsområde for Riksrevisjonen. Komiteen avventer at Riksrevisjonen eventuelt kommer tilbake til dette spørsmålet på en egnet måte.

Komiteen viser til at det i 1998 har vært arbeidet med 47 forvaltningsrevisjoner, og at ni av disse er oversendt Stortinget som Dokument nr. 3 - saker. Komiteen er enig med Riksrevisjonen i at formålet med forvaltningsrevisjonen må være med utgangspunkt i Stortingets vedtak og forutsetninger i ulike saker. Komiteen er videre enig i at denne revisjonsformen også må være å gi relevant informasjon om iverksettelse og virkninger av offentlige tiltak, som ledd i Stortingets kontroll med forvaltningen. Komiteen vil i denne sammenheng særlig understreke at de undersøkelser som forelegges Stortinget, forutsetter reaksjoner fra Stortingets side. Komiteen vil også peke på at de problemstillinger som belyses i forvaltningsrevisjonens rapporter til Stortinget er relevante, og komiteen er tilfreds med at Riksrevisjonen også vil ta hensyn til Stortingets synspunkter når nye undersøkelser planlegges.

Når det gjelder de dokumenter som er blitt oversendt Stortinget til behandling i 1998 viser komiteen til

sine merknader og Stortingets vedtak i de ulike saker det her er tale om.

Når det gjelder internasjonalt samarbeid har komiteen merket seg Riksrevisjonens deltakelse i dette på ulike nivåer. Komiteen registrerer at arbeidet med å etablere IDI-sekretariatet i Norge i samsvar med Stortingets vedtak, jf. Innst. S. nr. 8 (1998-99) og St.prp. nr. 1 (1998-99), er i gang og at man nå forbereder nødvendige praktiske og tekniske tiltak for å etablere stiftelsen.

Komiteen viser videre til brev fra Riksrevisjonen til komiteen datert 30. april 1999, hvor det orienteres om at det i forbindelse med Riksrevisjonens engasjement i INTOSAI, nå utarbeides retningslinjer for internasjonalt revisjonssamarbeid på miljøsidene. Komiteen har i denne sammenheng merket seg at Riksrevisjonen bl. a. har inngått samarbeidsavtaler med Danmark og Island om oppfølging av OSPAR-konvensjonen om forurensing til hav.

Komiteen har også merket seg at Riksrevisjonen fortløpende arbeider med undersøkelser som kan betegnes som "miljørevisjon". Komiteen ser posi-

tivt på Riksrevisjonens engasjement på miljøområdet, både nasjonalt og internasjonalt, da dette er viktige politiske satsingsområder hvor store offentlige ressurser blir brukt. Det er derfor etter komiteens mening viktig at Riksrevisjonen også på dette området foretar revisjonsarbeid på lik linje med andre revisjonsområder. Komiteen forutsetter at revisjon også på dette forvaltningsområdet gjøres innenfor de samme retningslinjer som gjelder for Riksrevisjonens forvaltningsrevisjon for øvrig.

3. KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Dokument nr. 2 (1998-99) - Riksrevisjonens melding om virksomheten i 1998 - vedlegges protokollen.

Oslo, i kontroll- og konstitusjonskomiteen, den 3. juni 1999.

Jørgen Kosmo,
leder.

Inger Lise Husøy,
ordfører.

Svein Ludvigsen,
sekretær.

Vedlegg

Brev fra Riksrevisjonen til kontroll- og konstitusjonskomiteen, datert 30. april 1999.

Dokument nr. 2 (1998-99) tilleggsorientering om miljørevisjon i Riksrevisjonen

I Dokument nr. 2 (1998-99) har vi orientert om at Riksrevisjonen er medlem i INTOSAI Working Group on Environmental Auditing og at Riksrevisjonen sammen med den Canadiske riksrevisjon har hatt i oppdrag å utarbeide retningslinjer for internasjonalt miljøsam arbeid. Det ble også orientert om at det har vært utstrakt samarbeid med spesielt Danmark og Island og andre land i Europa om revisjon av internasjonale miljøavtaler og konvensjoner.

Etter at Norges Forskningsråd i mars 1999 publiserte resultatene fra en konferanse i november 1998 med temaet "bærekraftig utvikling - forskningens rolle som premissleverandør" har behovet for miljørevisjon blitt drøftet i media. Det er blant annet reist spørsmål om hvem som skal gjennomføre miljørevisjon.

Riksrevisjonen ønsker med bakgrunn i denne debatten å gi en mer utfyllende orientering om det arbeidet som i dag gjøres på dette feltet. Både i Norge og internasjonalt arbeides det med å bygge opp miljørevisjon som en integrert del av den statlige revisjonens ansvarsområde.

Den internasjonale sammenslutningen av riksrevisjoner (International Organization of Supreme Audit Institutions - INTOSAI) har i nittiårene hatt miljørevisjon som et prioritert samarbeidsområde medlemslandene i mellom. Riksrevisjonen deltar som nevnt i INTOSAIs arbeidsgruppe for miljørevisjon på verdensbasis og i Europa, og har latt seg verve sammen med flere andre land som pådrivere for å øke oppmerksomheten omkring miljørevisjon i Europa. Sentralt i det internasjonale arbeidet er kontroll av internasjonale miljøvernkonvensjoner.

Som et ledd i dette arbeidet har Riksrevisjonen i 1999 inngått en samarbeidsavtale med riksrevisjonene i Danmark og Island om kontroll av landenes oppfølging av OSPAR-konvensjonen om forurensning til hav. Forurensning til hav er en problemstilling som flere lands riksrevisjoner vil ta tak i. Blant annet planlegges det i regi av Polen et revisjonssamarbeid med flere av Østersjølandene av Helsinki-konvensjonen. Flere land har gjennomført eller planlegger slike revisjoner. I Nederland har man blant annet vært opptatt av revisjon av våtmarkskonvensjonen.

Formålet med å få til et godt samarbeid mellom riksrevisjoner er at flere land skal kunne gjennomføre parallelle revisjoner av f.eks forurensning til hav eller forurensning til luft med utgangspunkt i landets eget regelverk og aktuelle internasjonale konvensjoner. Et slikt samarbeid vurderes å gi et stort potensial for å utnytte resultatene av revisjonene og effektivisere gjennomføringen av revisjonen ved bruk av felles revisjonskriterier og metodisk tilnærming.

I regi av INTOSAIs arbeidsgruppe er det utviklet retningslinjer for gjennomføring av miljørevisjon og et dokument som beskriver strategier for samarbeid mellom ulike lands riksrevisjoner ved gjennomføring av revisjon av internasjonale miljøkonvensjoner. Videre arbeides det med et dokument om revisjon av en bærekraftig utvikling og et dokument om sammenhengen mellom forurensning av miljø og naturressurser og arbeidsledighet. Riksrevisjonen deltar i arbeidet med å utvikle dokumentet om bærekraftig utvikling, og arbeidet ledes av den engelske riksrevisjonen. Hovedstrategien til INTOSAIs arbeidsgruppe for miljørevisjon er imidlertid å regionalisere miljørevisjonen gjennom å få land innen samme regioner til samarbeide om strategier for miljørevisjon og gjennomføring av konkrete revisjoner.

Resultatene fra arbeidet i regi av Norges Forskningsråd anbefaler blant flere andre tiltak forbedring av rettslige mekanismer for miljøkontroll og bedre oppfølging av beslutningsgrunnlaget for å vurdere om det var tilstrekkelig og om aktørene handlet i forhold til tilgjengelig kunnskap. Videre heter det at de utfordringer som bærekraftig utvikling representerer i norsk miljøforvaltning mangler "a sense of urgency". Den norske stat, representert ved dens ulike forvaltningsorganer bør kunne trekkes til ansvar dersom en miljørevisjon viser at man har hatt et tilstrekkelig beslutningsgrunnlag, men har unnlatt å handle i samsvar med god praksis. Det dreier seg her om områder der Staten har ansvar for å forsyne eller garantere miljøkvalitet og bærekraftighet av naturressurser.

Pr i dag gjennomfører Riksrevisjonen fortløpende fra en til to undersøkelser som kan rubriseres under overskriften "miljørevisjon", i tillegg er det et uttalt mål at det ved oppstart av alle nye forvaltningsrevisjoner skal vurderes om det skal revideres direkte i forhold til virksomhetens innvirkning på det ytre miljø.

Riksrevisjonen benytter i dag ca. 2 årsverk til rene miljørevisjoner, i tillegg til dette kommer deltagelse i det internasjonale utviklings- og koordineringsarbeid og ekstern informasjon og undervisning m v som utgjør et par månedsverk. Nåværende innsats vil ventelig produsere en rapport årlig - til oversendelse for behandling i Stortinget eller for publikasjon i Riksrevisjonens administrative serie.

Riksrevisjonen har ansvar for revisjon i forhold til Stortingets vedtak og forutsetninger og til det generelle kravet til effektivitet i virkemiddelbruken og god økonomistyring som bl.a. er nedfelt i det statlige økonomiregelverket, utredningsinstruksen med mer. Dette ansvaret gjelder også for miljøvernområdet. Riksrevisjonen har derfor i dag det formelle grunnlaget for å bygge ut innsatsen på miljørevisjonsområdet. Riksrevisjonen er også kjent med at en del kommunale revisjoner og fylkeskommunale revisjoner arbeider med å

bygge opp kompetanse innenfor miljørevisjon. Disse forvaltningsnivåene vil derfor på sikt kunne bli dekket av sine ordinære revisjonsorganer. Mål og virkninger for statlige virkemidler rettet mot kommuner og fylkeskommuner innenfor miljøvernområdet vil imidlertid bli revidert av Riksrevisjonen slik tilfelle er innenfor helsesektor, utdanningssektor med mer.

Riksrevisjonen vurderer det slik at den i dag har de nødvendige fullmakter til å gjennomføre miljørevisjoner. utfordringen for Riksrevisjonen blir å finne rom for å kunne prioritere noen flere ressurser til miljørevisjon, slik at resultatene blir mer synlige.

